

SEMINÁŘ PRO ÚČETNÍ ZAPSANÝCH SPOLKŮ

DNE 18.3.2026

NEZISKOVÉ ORGANIZACE – ZAPSANÝ SPOLEK

Ze zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb. v platném znění (dále ZÚ)

- zapsaný spolek = **právnícká osoba** a dle §2 a) se na ně vztahuje ZÚ

- **musí vést účetnictví:**

A) jednoduché účetnictví

B) podvojně účetnictví

§ 4 odst. 1) Účetní jednotky uvedené v § 1 odst. 2 písm. a) **jsou povinny vést účetnictví ode dne svého vzniku až do dne svého zániku**

JEDNODUCHÉ ÚČETNICTVÍ

- při splnění podmínek viz § 1f) odst. 1) ZÚ (nejsou plátcí DPH, celkové příjmy za rok je nižší než 3 mil Kč a majetek pod 3 mil Kč)
- předmětem jsou výdaje a příjmy, majetek a závazky
- vyhotovuje přehled o příjmech a výdajích za účetní období a přehled o majetku a závazcích k rozvahovému dni
- oddělené účtování dotace – samostatný sloupec v peněžním deníku např. dotace LK

Viz Příklad:

PODVOJNÉ ÚČTOVÁNÍ

§ 2 odst. 1) Účetní jednotky, které vedou účetnictví v plném rozsahu, nebo ve zjednodušeném rozsahu, účtují podvojnými zápisy o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků včetně dluhů a jiných pasiv, dále o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření.

§ 3 ZÚ odst. 1) Účetní jednotky účtují podvojnými zápisy o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, do období, s nímž tyto skutečnosti časově a věcně souvisí (dále jen "účetní období"); není-li možno tuto zásadu dodržet, mohou účtovat i v účetním období, v němž zjistily uvedené skutečnosti. V účetním období účetní jednotky účtují o uvedených skutečnostech v souladu s účetními metodami (§ 4 odst. 8); **přitom o veškerých nákladech a výnosech účtují bez ohledu na okamžik jejich zaplacení nebo přijetí.**

§ 4 odst. 8) – povinnost dodržovat účtovou osnovu, účetní závěrku, účetní metody a prováděcí právní předpisy

Principy účetnictví § 7

- srozumitelnost, věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky

ÚČETNÍ ZÁVĚRKA

§ 18 ZÚ

Tvoří ji:

- ROZVAHA (bilance)
- VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY
- PŘÍLOHA

Zapsaný spolek může dle § 18 odst. 4) **sestavovat účetní závěrku v plném nebo zkráceném rozsahu**

Právní úprava pro podvojně účetnictví:

- prováděcí vyhláška č. 504/2002 Sb. pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání
- České účetní standardy č. 401 – 414, které určují základní postupy účtování

VEŘEJNÝ REJSTŘÍK

§ 21a Způsoby zveřejňování

(1) Z účetních jednotek podle § 1 odst. 2 jsou povinny účetní závěrku nebo přehled o majetku a závazcích a výroční zprávu, vyžaduje-li jejich vyhotovení tento zákon nebo zvláštní právní předpis, zveřejnit ty, které se zapisují do veřejného rejstříku, nebo ty, kterým tuto povinnost stanoví zvláštní právní předpis. Účetní jednotky zveřejňují účetní závěrku v rozsahu, v jakém jimi byla sestavena (§ 18 odst. 4 – zkrácený nebo plný rozsah)

(2) Účetní jednotky, které mají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, zveřejní účetní závěrku i výroční zprávu po jejich ověření auditorem a po schválení k tomu příslušným orgánem podle zvláštních právních předpisů do 30 dnů od splnění obou uvedených podmínek, pokud zvláštní právní předpisy nestanoví jinak, nejpozději však do 12 měsíců od rozvahového dne zveřejňované účetní závěrky, bez ohledu na to, zda byly tyto účetní záznamy uvedeným způsobem schváleny.

(4) Účetní jednotky, které se zapisují do veřejného rejstříku, zveřejňují účetní závěrku a výroční zprávu jejich uložení do sbírky listin nejpozději v době stanovené v odstavci 2, přitom účetní závěrka může být uložena jako součást výroční zprávy. Povinnost zveřejnění uvedených účetních záznamů podle tohoto zákona účetní jednotka splnila okamžikem jejich předání rejstříkovému soudu.

(9) Malé účetní jednotky a mikro účetní jednotky, které nemají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, nemusejí zveřejňovat výkaz zisku a ztráty, pokud jim tuto povinnost nestanoví zvláštní právní předpis. (účetní jednotka má aktiva nižší než 120 mil Kč)

POŽADAVKY NA ÚČETNICTVÍ A DANĚ U ZAPSANÝCH SPOLKŮ

- **Hlavní činnost** - činnosti dle stanov, statutu, zakládací listiny - zisk sice může vytvořit, ale musí ho zase vložit zpět do rozvoje organizace a plnění jejího poslání
- **Hospodářská činnost** – činnosti za účelem zisku a zpravidla dle živnostenského oprávnění např. prodej oblečení, stravovací služby, ubytovací služby,

Pro zpracování účetní závěrky a přiznání DPPPO je nutné splnit podmínku hlavní činnosti, že **se zdaňují zisky jednotlivých činností** – tábor, soustředění, akce,

= stanovení základu daně podle §18 Zákona o daních z příjmu tzv. úzkým základem daně

Účetnictví spolku

Hlavní činnost

činnosti spolku

Příměstský
tábor

Akce č.1

Letní tábor

Schůzky

Provoz
spolku

Hospodářská
činnost

rodič

vl.
zdroje

rodič

LK
4.1

město

rodič

dar

rodič

dar

vl.
zdroje

čl. přis-
pěvky

dar

vl.
zdroje

výnosy

Příjmová
část

náklady

náklady

náklady

náklady

náklady

náklady

náklady

náklady

náklady

náklady

náklady

náklady

náklady

náklady

Výdajová
část

POJETÍ ŽÁDOSTI O DOTACI NA PROJEKT

Žádost = jeden samostatný projekt

= příjmová část - **veškeré** získané dotace, dary, účastnické poplatky týkající se projektu a daného období

= výdajová část – náklady, které musí být kryty příjmy, **vztahující se k projektu a danému období**

Účetní evidence musí evidovat celý projekt celkové náklady jako samostatnou skupinu, která bude mít své části resp. náklady, hrazené z jednotlivých zdrojů krytí těchto nákladů tzv. oddělená účetní evidence

- využít v účetním programu členění na středisko – zakázku – činnost nebo obdobné členění dle účetního programu

POVINNOSTI ŽADATELE O DOTACI – CO MÁ ÚČETNÍ VĚDĚT

- **zajistit, aby účetní byla osobně při kontrole či metodické návštěvě**
- **zajistit ve svém účetnictví analytickou evidenci dotací**
- řádně se informovat o výzvě, uznatelných a neuznatelných výdajích
- žádost o dotaci včetně popisu projektu, povinné spoluúčasti, parametrech projektu
- každý vzniklý náklad (fakturu či účtenku) **označit projektem a pokud bude hrazen z dotace, tak i danou dotací**, aby nedošlo k dvojímu financování
- **popis účetních dokladů musí být co nejkonkrétnější**, aby byl zřejmý účel
- průběžně kontrolovat výši projektu, zda dosahuje povinné spoluúčasti a dále čerpání jednotlivých dotací, aby management spolku mohl reagovat a plně využít dotace

- v účetním programu využívat střediska, zakázky, činnosti či analytické evidence pro oddělování jednotlivých zdrojů financování projektu
- **časové rozlišení nákladů a výnosů** – zaúčtovat i předpokládané resp. smlouvou potvrzené přijetí dotací, záštit, darů a tím management bude mít informace o relevantním hospodářském výsledku
- účetní program musí doložit, že **náklady** např. faktury byly proplaceny tj. **staly se i výdajem**, nejpozději do termínu vyúčtování
- nutno nastavit do vnitřního předpisu podíly společných nákladů pro rozdělování do jednotlivých činností

POJMY VZHLEDEM K PROJEKTU

Celkové předpokládané způsobilé výdaje projektu = plán projektu bez nezpůsobilých výdajů (ve smlouvě) – určuje poměr dotace k celkovým způsobilým výdajům

Celkové výdaje projektu = skutečné náklady včetně nezpůsobilých nákladů, které jsou však i výdajem dle podmínek smlouvy

Oddělená účetní evidence jsou způsobilé náklady hrazené z dotace a časově rozlišená dotace (tzn. **k nákladům je ve stejné výši i přiřazena výše přiznané dotace = časové rozlišení**)

Ziskovost je posuzována z celkových nákladů a časově rozlišených výnosů projektu

PROJEKT PODPOROVANÝ Z LK - VYÚČTOVÁNÍ

Jednoduché účetnictví

- celkové výdaje a příjmy za všechna účetní období, které se týkají projektu = peněžní deník
- analytická evidence dotace - pouze sloupec peněžního deníku např. „hrazeno z LK“
- u investiční dotace – peněžní deník o proplacení veškerých výdajů, účetní majetková karta s uvedením poskytovatele dotace LK

PROJEKT PODPOROVANÝ Z KÚ - VYÚČTOVÁNÍ

Podvojně účetnictví

- **doložit celkové náklady a výnosy projektu** – výsledovka či jiný účetní doklad (veškeré náklady uznatelné i neuznatelné náklady, jejich úhradu a k nim zohledněné příjmy a dotace, dary ...)

z.s. náklady 5xx - (dotace 691 + dary 684 + účastnické poplatky 602 ...) = zisk/ztráta

- zkontrolovat, že náklady hrazené z dotace jsou dle výzvy uznatelné a jsou oddělené (podmnožina celkových nákladů projektu)

z.s. náklady 5xx = dotace LK 691

- **NELZE zahrnovat do projektu ZBOŽÍ** - jedná se o hospodářskou činnost či samostatnou činnost spolku mimo projekt

PARAMETRY DORUČENÝCH ÚČETNÍCH SESTAV

- **výsledovka celého projektu** – zjištění ziskovosti
- účetní sestava po **jednotlivých účetních dokladech** (číslování v účetnictví spolku) či jejich částech, pokud se jedná o rozúčtování
- doložit účetní sestavou úhradu nákladů v termínu realizace – náklad byl i výdajem např. mzdy v prosinci a jejich výplatu v lednu

K zasláným datům doložit i sestavy nebo účetní deník **ve formátu excel** ke kontrole pomocí filtrů a dále informaci jakým způsobem je v účetnictví oddělován projekt a dotace KÚ

- **u investiční dotace** – sestava o zařazení majetku, sestava o proplacení veškerých výdajů, účetní majetková karta s uvedením poskytovatele dotace LK

PODVOJNÉ ÚČTOVÁNÍ - NEINVESTICE

Účtování se zálohou:

Rok 2026

přijatá záloha	221/348
přijaté účastnické poplatky	221/602
přijatá úplata za reklamu	221/602 nebo 311/602
přijaté dary	221/682
neinvestiční projektové náklady	5xx/321
dotace LK	348/691 (pokud ještě není vyhotovena účetní závěrka, tak lze zaúčtovat i úpravu výše dotace)

Rok 2027

úprava dotace LK v případě krácení	-348/-691
vratka dotace LK	348/221

Účtování bez zálohy:

Rok 2026

přijaté účastnické poplatky	221/602
přijatá úplata za reklamu	221/602 nebo 311/602
přijaté dary	221/682
neinvestiční projektové náklady	5xx/321
dohad dotace LK	348/691 nebo 388/691

Rok 2027

úprava dotace LK v případě krácení	-348/-691
přijatá dotace LK	221/348

PODVOJNÉ ÚČTOVÁNÍ - INVESTICE

Účtování se zálohou:

Rok 2026

přijatá záloha	221/348
přijaté dary	221/901
investiční projektové náklady	042/321
zařazení stavby do majetku	021/042
zařazení movit. majetku do majetku	022/042
dotace LK	348/901

Rok 2027

úprava dotace LK v případě krácení	-348/-901
vratka dotace LK	348/221

Účtování bez zálohy:

Rok 2026

přijaté dary	221/901
investiční projektové náklady	042/321
zařazení stavby do majetku	021/042
zařazení movit. majetku do majetku	022/042
Dohad dotace LK	348/901 nebo 388/901

Rok 2027

úprava dotace LK v případě krácení	-348/-901
přijatá dotace LK	221/348

Číslo účtu	Název účtu	Typické použití v neziskovce
211	Pokladna	Hotovostní dary, drobné nákupy.
221	Bankovní účty	Příjem grantů, členských příspěvků.
311	Odběratelé	Fakturace v rámci doplňkové činnosti.
346	Dotace ze státního rozpočtu	Nárok na schválený státní grant.
348	Dotace od krajů, obcí	Nárok na schválený místní grant.
501	Spotřeba materiálu	Kancelářské potřeby, materiál pro akce.
521	Mzdové náklady	Odměny koordinátorům a lektorům.
682	Přijaté dary	Finanční dary od jednotlivců a firem.
691	Provozní dotace	Čerpání dotací na běžný provoz.
901	Vlastní jmění	Počáteční vklady, investiční dary.